

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
e-ΕΦΚΑ

ΑΝΑΡΤΗΣΗ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ
Βαθμός Προτεραιότητας: ΑΜΕΣΟ

ΓΕΝΙΚΟ ΕΓΓΡΑΦΟ

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΣ ΕΘΝΙΚΟΣ ΦΟΡΕΑΣ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΚΑΙ
ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ
ΤΜΗΜΑΤΑ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ
ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΚΑΙ ΜΗ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Ταχ. Δ/ση: Αχαρνών 27
Ταχ. Κώδικας: 10439 Αθήνα
Πληροφορίες: Κ. Νικολοπούλου,
Ε. Φάγκρα
Τηλέφωνο: 2132169465
2132169308
Email: d.sintaxon@efka.gov.gr

Αρ. Πρωτ.
Σ93

ΠΡΟΣ

Τους Αποδέκτες του Πίνακα Α '

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ

- Τμήμα Διαδικασίας και
Δειγματοληπτικών Ελέγχων
- Ομάδα Έργου Συντάξεων
aronomesops@efka.gov.gr

ΘΕΜΑ: «Αντιμετώπιση αιτήσεων περί ανάκλησης νόμιμων επωφελών ατομικών διοικητικών πράξεων ή και παραίτησης από κεκτημένα συνταξιοδοτικά δικαιώματα – Επικαιροποίηση οδηγιών.»

- Σχετ.: α) το με αρ. πρωτ. 12420/19-11-2010 έγγραφο του Γραφείου Νομικού Συμβούλου τ. ΙΚΑ-ΕΤΑΜ
β) το με αρ. πρωτ. Σ82/2/28-3-2014 Γενικό Έγγραφο τ. ΙΚΑ-ΕΤΑΜ
γ) το με αρ. πρωτ. 37479/25-6-2024 έγγραφο του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης
δ) η με αρ. 11/2009 εγκύκλιος τ. ΟΑΕΕ (ΙΙ. ΠΑΡΑΙΤΗΣΗ ΑΠΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΥΝΤΑΞΗΣ)

Με αφορμή το γεγονός ότι παρουσιάζονται αρκετά συχνά περιπτώσεις κατά τις οποίες συνταξιούχοι των ενταχθέντων στον e-ΕΦΚΑ φορέων ζητούν, προκειμένου να εξυπηρετηθεί οικονομικό τους συμφέρον, ανάκληση της διοικητικής πράξης βάσει της οποίας έχουν καταστεί συνταξιούχοι, αλλά και προκειμένου να διασφαλιστεί η ενιαία αντιμετώπιση των ενταχθέντων στον e-ΕΦΚΑ φορέων ως προς το ζήτημα της δυνατότητας ανάκλησης νόμιμων επωφελών διοικητικών πράξεων, επισημαίνουμε τα ακόλουθα:

1. Όπως είναι γνωστό, οι αποφάσεις απονομής σύνταξης που εκδίδονται από τον e-ΕΦΚΑ σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία κατόπιν σχετικής αίτησης των ασφαλισμένων του αποτελούν νόμιμες επωφελείς ατομικές διοικητικές πράξεις.

2. Οι νόμιμες επωφελείς ατομικές διοικητικές πράξεις από τις οποίες οι διοικούμενοι απέκτησαν δικαιώματα δεν ανακαλούνται (απόφαση ΣΤΕ 453/1968). Για την εφαρμογή του κανόνα αυτού, η έννοια του δικαιώματος είναι ευρεία και περιλαμβάνει την ωφέλεια την οποία αντλεί ο διοικούμενος από νομικές ή πραγματικές καταστάσεις, η ανατροπή των οποίων είναι αντίθετη προς τις αρχές της χρηστής διοίκησης και της προστατευόμενης εμπιστοσύνης του διοικουμένου (απόφαση ΣΤΕ 1171/1962).

Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η ανάκληση νόμιμων επωφελών ατομικών διοικητικών πράξεων :

- Για λόγους δημοσίου συμφέροντος και μάλιστα επιτακτικού.
- Αν ο διοικούμενος δεν συμμορφώνεται προς τους όρους από τους οποίους εξαρτάται η ισχύς της πράξης.
- Αν δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις βάσει των οποίων εκδόθηκε η πράξη.
- Αν πέρασε άπρακτη η προθεσμία που έθετε η πράξη στο διοικούμενο για ορισμένη ενέργεια

Εξάλλου, επιτρέπεται ελεύθερα η ανάκληση νόμιμων ατομικών διοικητικών πράξεων από τις οποίες δεν έχουν απορреύσει δικαιώματα του διοικουμένου ή ευνοϊκές γι' αυτόν πραγματικές καταστάσεις, καθώς και εκείνων που περιέχουν επιφύλαξη περί ανάκλησης.

Κατά συνέπεια και σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο υπό στοιχείο γ' σχετικό έγγραφο του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, είναι δυνατή η ανάκληση απόφασης απονομής σύνταξης, εφόσον δεν έχει κοινοποιηθεί στον ενδιαφερόμενο και δεν έχουν απορреύσει δικαιώματα (ήτοι δεν έχουν καταβληθεί ποσά συντάξεων).

3. Σύμφωνα με γενική αρχή του δικαίου της κοινωνικής ασφάλισης, μετά την οριστικοποίηση της κρίσης των αρμόδιων ασφαλιστικών οργάνων σε σχέση με το ασφαλιστικό ή συνταξιοδοτικό αίτημα (που επέρχεται με τον τερματισμό της προβλεπόμενης από τη νομοθεσία διοικητικής διαδικασίας και την εξάντληση των ενδικοφανών προσφυγών ή την πάροδο των σχετικών προθεσμιών) δεν συγχωρείται, καταρχήν, η επάνοδος της Διοίκησης και η ανατροπή εκείνων για τα οποία αποφάσισε οριστικώς.

Κάμψη της ανωτέρω αρχής, δηλαδή δυνατότητα επανόδου της υπηρεσίας προς επανεξέταση υπόθεσης που έχει οριστικοποιηθεί, μπορεί να γίνει δεκτή για λόγους επιείκειας, στις περιπτώσεις κατά τις οποίες:

- Ο ενδιαφερόμενος με νεότερη αίτησή του επικαλείται μεταβολή των κρίσιμων προϋφιστάμενων πραγματικών στοιχείων με βάση νεότερα στοιχεία που αποδεικνύονται και τα οποία κατά το χρόνο έκδοσης της διοικητικής πράξης ήταν άγνωστα τόσο στον ίδιο όσο και στην υπηρεσία που εξέδωσε την απόφαση της οποίας ζητείται η ανάκληση ή τροποποίηση (περίπτωση πεπλανημένης εκτίμησης) οπότε η υπόθεση εισάγεται εκ νέου για να κριθεί εξ υπαρχής, ως αυτοτελής περίπτωση.
- Έχει συντελεστεί μεταβολή της νομοθεσίας η οποία δεν ελήφθη υπόψη κατά το χρόνο έκδοσης της διοικητικής πράξης.
- Έχουν παγιωθεί οι νομολογιακές και ερμηνευτικές απόψεις των αρμόδιων ανώτατων δικαστηρίων που επηρεάζουν επίμαχα ασφαλιστικά θέματα επί των οποίων έχουν κρίνει διαφορετικά τα αρμόδια ασφαλιστικά όργανα (υπό την προϋπόθεση ότι η Διοίκηση συναινεί στην καθολική εφαρμογή της μεταβληθείσας νομολογίας).

4. Πέραν των ανωτέρω, θεωρείται απαραίτητο να διευκρινιστεί ότι, δεν πρέπει να συγχέεται σε καμία περίπτωση η παραίτηση από αναγνωρισμένο δικαίωμα απονομής ασφαλιστικής παροχής που σύμφωνα με το υπό στοιχείο α' σχετικό έγγραφο του Γραφείου Νομικού Συμβούλου τ. ΙΚΑ-ΕΤΑΜ είναι ανίσχυρη - δεδομένου ότι οι περί κοινωνικής ασφάλισης διατάξεις αναγνωρίζονται ως δημόσιας τάξης και ως εκ τούτου η ιδιωτική βούληση δεν μπορεί να αποκλείσει την εφαρμογή τους ή να ρυθμίσει διαφορετικά την έννομη σχέση που ρυθμίζεται από κανόνες δημόσιας τάξης - με την παραίτηση από υποβληθείσα αίτηση περί απονομής παροχής ενόσω αυτή βρίσκεται σε εκκρεμότητα, η οποία είναι έγκυρη, σύμφωνα με τη νομολογία.

5. Κατόπιν των ανωτέρω, από την ημερομηνία έκδοσης του παρόντος, αιτήσεις για ανάκληση απόφασης απονομής σύνταξης η οποία δεν έχει κοινοποιηθεί στον ενδιαφερόμενο και δεν έχουν απορρεύσει δικαιώματα κατά τα προαναφερόμενα, θα αντιμετωπίζονται σύμφωνα με τα ανωτέρω.

Συν/να: α) το με αρ. πρωτ. 12420/19-11-2010 έγγραφο του Γραφείου Νομικού Συμβούλου τ. ΙΚΑ-ΕΤΑΜ
β) το με αρ. πρωτ. Σ82/2/28-3-2014 Γενικό Έγγραφο τ. ΙΚΑ-ΕΤΑΜ
γ) το με αρ. πρωτ. 37479/25-6-2024 έγγραφο του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης
δ) η με αρ. 11/2009 εγκύκλιος τ. ΟΑΕΕ

Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ Δ/ΝΣΗΣ

ΕΛΕΝΗ Σ. ΝΙΑΡΧΑΚΟΥ

Ακριβές Αντίγραφο
Αυτοτελές Τμ. Διοικητικής Μέριμνας (Γεν. Δ/ση Συνταξ.)
ΜΑΡΑΓΚΟΥ ΜΑΡΙΝΑ-ΧΡΙΣΤΙΝΑ